

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Προσφυγή υπ' αριθμόν 47943/10

I. K.

κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζον την 26^η Νοεμβρίου 2013 σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Elisabeth STEINER

Πρόεδρο,

Λίνος - Αλέξανδρος ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΣ

Ksenija Turkovic

Δικαστές και

André WAMPACH

Αναπληρωτής Γραμματέας Τμήματος

Λαμβάνοντας υπ' όψιν την προαναφερομένη προσφυγή, η οποία εισήχθη την 12^η Αυγούστου 2010

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις παρατηρήσεις, οι οποίες υπεβλήθησαν από την εναγομένη Κυβέρνηση και αυτές, οι οποίες κατατέθηκαν προς απάντηση από τον προσφεύγοντα

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

REPUBLIQUE HELLENIQUE, MINISTERE DES AFFAIRES ENTRANGERES
SERVICE DE TRADUCTION

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.- Ο προσφεύγων, κ. Ι. Κ. είναι Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1938 και διαμένων στο Αμαρούσιο. Εκπροσωπείται ενώπιον του Δικαστηρίου από τους Ν. Αναγνωστόπουλο και Α. Ψύχα, Δικηγόρους, μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

2.- Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από την εξουσιοδοτημένη εκπρόσωπο κα Κ. Παρασκευοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Μ. Βέργου, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3.- Η Κυβέρνηση αντιτίθεται στην εξέταση της προσφυγής από Επιτροπή. Αφού εξέτασε την ένσταση της Κυβερνήσεως, το Δικαστήριο την απορρίπτει.

A.- ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4.- Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως αυτά εξετάθησαν από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής

5.- Οι υπ' αριθμόν 2838/2000 και 3016/2002 νόμοι, προβλέπουν αύξηση των μισθών των αξιωματικών των ενόπλων δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού και της Πυροσβεστικής.

6.- Η παρούσα προσφυγή αφορά την διαδικασία, η οποία ξεκίνησε από τον προσφεύγοντα, εν' όψει της αναπροσαρμογής και της αύξησης της συντάξεώς του σύμφωνα με τις διατάξεις των προαναφερομένων νόμων.

7.- Την 3^η Δεκεμβρίου 2001, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του 44^{ου} Τμήματος του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους αίτηση περί αναπροσαρμογής του ποσού της συντάξεως.

8.- Την 17^η Δεκεμβρίου 2002, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους απέρριψε την αίτησή του.

No Φ.092.22/8261

9.- Την 16^η Φεβρουαρίου 2004, ο προσφεύγων κατέθεσε ανακοπή κατά της αποφάσεως ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

10.- Την 6^η Ιουλίου 2004, ελλείπει απαντήσεως εκ μέρους της προαναφερομένης Επιτροπής, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου έφεση κατά της σιωπηρής αρνήσεως να δοθεί συνέχεια στην αίτησή του.

11.- Την 20^η Απριλίου 2005, η εν λόγω Επιτροπή απέρριψε την ένστασή του (υπ' αριθμόν 1847/2005).

12.- Την 19^η Ιανουαρίου 2007, το Ελεγκτικό Συνέδριο δικαίωσε τον προσφεύγοντα και παρέπεμψε την υπόθεση στην διοίκηση (υπ' αριθμόν 41/2007 απόφαση).

13.- Την 16^η Μαρτίου 2007, η Κυβέρνηση άσκησε αίτηση αναιρέσεως κατά της υπ' αριθμόν 41/2007 αποφάσεως.

14.- Την 15^η Φεβρουαρίου 2008, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εξέδωσε καινούργια πράξη συνταξιοδοτήσεως του προσφεύγοντος και του επιδίκασε τα ποσά τα οποία εδικαιούτο αναδρομικώς από την 1^η Φεβρουαρίου 2005.

15.- Την 2^α Δεκεμβρίου 2009, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου απέρριψε την αναίρεση (υπ' αριθμόν 3439/2009 απόφαση). Η εν λόγω απόφαση επιδόθηκε στον προσφεύγοντα την 19^η Φεβρουαρίου 2010.

B.- ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

16.- Το άρθρο 60 παρ. 1 του Κώδικος Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν 166/2000) ορίζει ως ακολούθως :

«Δεν επιτρέπεται σε καμία ανεξάρτητα περίπτωση να αναγνωρισθούν αναδρομικά σε βάρος του Δημοσίου Ταμείου οικονομικά δικαιώματα από συντάξεις για χρονικό διάστημα πέραν των τριών ετών

από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

Α.- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ.1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

17.- Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της διαδικασίας δεν ετήρησε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο έχει ως εξής :

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...), το οποίονθα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)».

18.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη σε εφαρμογή του νέου κριτηρίου, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 35 παρ. 3β) της Συμβάσεως, όπως τροποποιήθηκε από το υπ' αριθμόν 14 Πρωτόκολλο, σύμφωνα με το οποίο το Δικαστήριο δύναται να κηρύξει προσφυγή απαράδεκτη, όταν «ο προσφεύγων δεν έχει υποστεί σημαντική ζημία, εκτός εάν ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτά ορίζονται από την Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της, απαιτεί την εξέταση της προσφυγής επί της ουσίας και υπό την προϋπόθεση ότι δεν δύναται να απορριφθεί για τον λόγο αυτό καμία υπόθεση, η οποία δεν έχει εξετασθεί δεόντως από εσωτερικό δικαστήριο». Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται σχετικώς ότι ο προσφεύγων δεν υπέστη σημαντική ζημία. Ειδικότερα, σημειώνει ότι το Γενικό Λογιστήριο συμμορφούμενο με την υπ' αριθμόν 41/2007 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου εξέδωσε νέα απόφαση συνταξιοδοτήσεως και του επιδίκασε τα ποσά τα οποία edικαιούτο, αναδρομικώς από την 1^η Φεβρουαρίου 2005. Σε ό,τι αφορά το βάσιμο της αιτιάσεως, η Κυβέρνηση προβαίνει στην χρονολογική

ανάλυση της επίδικης διαφοράς και εκτιμά ότι η υπόθεση εκδικάσθηκε εντός εύλογης προθεσμίας.

19.- Το Δικαστήριο δεν κρίνει απαραίτητο να αποφανθεί επί της ενστάσεως της Κυβερνήσεως στο μέτρο που η προσφυγή είναι εν πάσει περιπτώσει απαράδεκτη, ως εμφανώς αβάσιμος, για τους ακόλουθους λόγους.

20.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας εκτιμάται συμφώνως προς τις περιστάσεις της υποθέσεως και σχετικά με τα προβλεπόμενα από την νομολογία του Δικαστηρίου κριτήρια, ειδικότερα την πολυπλοκότητα της υποθέσεως, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμοδίων αρχών (βλ. μεταξύ άλλων *Pélissier et Sassi c. France [GC]*, αρ. 25444/94, παρ. 67, *CEDH 1999-II*)

21.- Σημειώνει ότι ο προσφεύγων, προτού να προσφύγει στο Ελεγκτικό Συνέδριο κατέθεσε ανακοπή ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων. Η εν λόγω προσφυγή ήταν απαραίτητη διαδικασία, ώστε να επιληφθεί το Ελεγκτικό Συνέδριο. Σχετικώς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι όταν δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, ο προσφεύγων πρέπει να εξαντλήσει την διοικητική διαδικασία πριν να προσφύγει ενώπιον της δικαιοσύνης, η διαδικασία ενώπιον του διοικητικού οργάνου πρέπει να εμπεριέχεται στον υπολογισμό της διάρκειας της αστικής διαδικασίας για την εφαρμογή του άρθρου 6 (βλ. *Πασκαλίδης και άλλοι κατά της Ελλάδος*, 19 Μαρτίου 1997, παρ. 33, Συλλογή αποφάσεων (*Recueil des arrêts et décisions*) 1997-II, *Ιχτιγιάρογλου κατά της Ελλάδος*, αρ. 12045/06, παρ. 38, 19 Ιουνίου 2008). Στην περίπτωση αυτή, η επίδικη διαδικασία ξεκίνησε την 16^η Φεβρουαρίου 2004 με την ένσταση του προσφεύγοντος ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων και ολοκληρώθηκε την 2^α Δεκεμβρίου 2009 δυνάμει της υπ' αριθμόν 3438/2009 αποφάσεως της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Διήρκτησε, λοιπόν, πέντε έτη και δέκα μήνες περίπου και για τους τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

22.- Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η υπόθεση δεν παρουσίαζε ιδιαίτερη δυσκολία και ότι το σύνολο της διαδικασίας διήρκτησε συνολικώς πέντε έτη και δέκα μήνες, κάτι το οποίο, από μόνο του, δεν είναι παράλογο και για τους τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας (βλ. *Ζαχαρης κατά της Ελλάδος* (αποφ.), αρ 32283/02, 14 Δεκεμβρίου 2004, *Αξίολου και άλλοι κατά της Ελλάδος* (αποφ), αρ. 45145/06, 12 Μαρτίου 2009 και *Καραμπάτσου κατά της Ελλάδος* (αποφ), αρ. 40138/09, 27 Μαρτίου 2012). Τέλος, το Δικαστήριο δεν επεσήμανε αδικαιολόγητη περίοδο αδράνειας ή καθυστέρηση καταλογιστέα στην συμπεριφορά των δικαστικών αρχών. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία διήρκτησε δύο έτη και επτά μήνες περίπου ενώπιον του τρίτου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρία και δύο έτη και εννέα μήνες περίπου ενώπιον την Ολομέλειας της εν λόγω δικαιοδοσίας. *Επιπλέον, παρατηρεί ότι τηρήθηκε ο ρυθμός της διαδικασίας ενώπιον του τελευταίου βαθμού της διαδικασία, όπως ενώπιον όλων των άλλων.* Συνεπώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η επίδικος διαδικασία πληρούσε την απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

23.- Έπεται ότι η αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 παρ. 3 και 4 της Συμβάσεως.

B.- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

24.- Ο προσφεύγων παραπονείται επίσης για το γεγονός ότι στην Ελλάδα δεν υφίσταται πραγματική προσφυγή για να παραπονεθεί για την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 13 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ως ακολούθως :

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη (...) Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερία παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και εάν η

παραβίασης διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων τους».

25.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 έχει ερμηνευθεί ότι δεν απαιτεί προσφυγή στο εθνικό δίκαιο, παρά μόνο όταν πρόκειται για αιτιάσεις, δυνάμενες να θεωρηθούν «υπερασπίσιμες» σύμφωνα με την Σύμβαση (βλ. μεταξύ άλλων *Boyle et Rice c. Royaume-Uni*, 21^η Ιουνίου 1988, παρ. 52, σειρά Α, αρ.131).

26.- Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα προαναφερόμενα συμπεράσματά του σχετικά με την ερειδόμενη στο άρθρο 6 παρ. 1 αιτίαση, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων δεν έχει υπερασπίσιμη αιτίαση (*Πάσσαρης κατά της Ελλάδος* (αποφ.) αρ. 5334/07, 24 Σεπτεμβρίου 2009)

27.- Έπεται ότι η αιτίαση αυτή πρέπει, επίσης, να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 35 παρ. 3^α και 4 της Συμβάσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

ΟΜΟΦΩΝΩΣ

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

André WAMPACH

Αναπληρωτής Γραμματέας

Elisabeth STEINER

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου γαλλικού εγγράφου
Αθήνα, 15/1/2014 Μεταφράστρια Ε. Παπαμαύρου